

Metsäsektori edelleen Suomen biotalouden moottori – työllisten määrän väheneminen pysähtyi vuonna 2017

Biotalous osuus Suomen kansantalouden tuotoksesta oli 16 prosenttia ja arvonlisäyksestä 12 prosenttia vuonna 2017. Nämä osuudet ovat pysyneet muuttumattomina tällä vuosikymmenellä. Viennissä biotaloustuotteiden osuus on lähes kolmannes tavaraviennistä. Metsäsektori on säilyttänyt asemansa Suomen biotalouden selkärankana. Lähihistoriasta poiketen biotalouden työllisten lukumäärä lisääntyi hieman vuonna 2017.

Metsäsektorin osuus yli kolmannes tuotoksesta ja arvonlisäyksestä

Biotalous tuotos ja arvonlisäys ovat 2010-luvulla muuttuneet vuosittain liki samaa tahtia kansantalouden kanssa. Näillä mittareilla arvioituna biotalouden merkitys on siten säilynyt ennallaan. Vuosina 2010–2017 biotalouden osuus kansantalouden kokonaistuotoksesta oli 16 prosenttia ja arvonlisäyksestä 12 prosenttia. Vuosikymmenen alkupuolella biotalous vielä supistui, mutta vuosina 2015–2016 reaalikasvu oli viiden prosentin luokkaa. Vuoden 2017 ennakkotietojen mukaan biotalous ei reaalisesti enää kasvanut edellisvuodesta.

Viime vuonna biotalouden toimialojen yhteenlaskettu tuotos nousi 67,7 miljardiin euroon, eli reaalisesti kuusi prosenttia suuremmaksi kuin edeltäneellä viisivuotiskaudella keskimäärin. Tuotoksesta 62 prosenttia, eli 41,7 miljardia euroa, syntyi biotalouden kahdella päätoimialalla, eli metsä- ja elintarvikesektoreilla. Metsäsektori yksin edusti 38 prosenttia koko biotalouden tuotoksesta, eikä tämä osuus ole viime vuosina merkittävästi muuttunut. Rakennustoiminnan korkeasuhdanne nosti puurakentamisen osuuden 15 prosenttiin. Muun muassa uusiutuvan energian tuotanto, biotalouden palvelut ja kemianteollisuus ovat merkittäviä biotalouden kasvualoja, mutta toistaiseksi niiden osuus biotalouden kokonaistuotoksesta jää varsin pieneksi.

Vuonna 2017 biotalouden toimialoilta kertyi arvonlisäystä yhteensä 23,5 miljardia euroa. Määrä oli reaalisesti sama kuin vuosi sitten ja yhdeksän prosenttia pitkän jakson keskiarvoa korkeampi. Myös arvonlisäyksestä elintarvike- ja metsäsektoreiden osuus nousi yli puoleen eli 52 prosenttiin vuonna 2017. Puurakentaminen tuotti 17 prosenttia lisäarvosta. Eniten kasvua on 2010-luvulla ollut puurakentamisessa sekä lääke- ja kemianteollisuudessa.

Siniseen biotalouteen biotalouslaskelmissa luetut toimialat, eli ammattikalastus ja vesiviljely, kalanjalostusteollisuus ja vapaa-ajan kalastus, edustavat vajaata prosenttia biotalouden tuotoksesta ja arvonlisäyksestä. Vuonna 2017 sinisen biotalouden tuotos oli 0,6 miljardia euroa ja arvonlisäys 0,2 miljardia euroa.

Biotalous investoinnit 5,7 miljardia euroa

Biotalous investoinnit pysyivät vuonna 2017 edellisvuoden korkealla tasolla. Biotalous investoitiin kaikkiaan 5,7 miljardin euron arvosta, missä oli reaalikasvua lähes viidennes edeltävään viisivuotiskauteen verrattuna. Koko tehdasteollisuudessa keskimäärin

investointien kasvuvauhti jäi 11 prosenttiin. Biotalous toimialat edustivat vuonna 2017 yhteensä 11 prosenttia kansantalouden kaikista investoinneista.

Elintarvikesektorille investoitiin 1,7 miljardin euron arvosta, mistä maatalouteen meni kaksi kolmasosaa. Seuraavina tulivat metsäsektori ja uusiutuvan energian tuotanto, joihin molempiin investoitiin 1,3 miljardia euroa. Selkein tämän vuosikymmenen kasvuala on energian tuotanto, jossa investoinnit kasvoivat reaalisesti peräti 58 prosentilla verrattuna ajanjaksoon 2012–2016. Metsäsektorin investoinnit lisääntyivät vastaavana aikana 16 prosentilla, sitä vastoin maatalouteen tehdyt investoinnit vähenivät neljällä prosentilla.

Biotalous työllisyys kääntyi nousuun

Koko 2010-luvun jatkunut biotalous työllisyyden lasku pysähtyi vuonna 2017. Biotalous toimialat työllistivät maassamme yhteensä 315 000 henkilöä, eli 12 prosenttia työllisten kokonaismäärästä. Biotalous työllisten määrä lisääntyi samaa tahtia, eli lisäystä oli yksi prosentti edellisestä vuodesta kuin koko kansantaloudessa keskimäärin. Eniten työllisyys koheni puurakentamisessa ja biotalous palveluissa.

Alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden toimialat, työllistivät vuonna 2017 kolmanneksen biotalous työllisistä. Yksittäisistä toimialoista suurin on maatalous, jossa työskenteli 81 500 henkilöä. Metsäsektori työllisti yhteensä 63 700 henkilöä, eli viidesosan biotalous työllisistä. Muita tärkeitä työllistäjiä olivat puurakentaminen, jossa työskenteli 61 600 henkilöä ja elintarviketeollisuus, joka työllisti 37 800 henkilöä.

Hyvästä suhdannetilanteesta huolimatta biotalous työllisyys parani vuonna 2017 vain marginaalisesti. Vuosikymmenen alkuun verrattuna työllisyys on jopa vähentynyt 11 100 henkilöllä. Biotalous tuotos, arvonlisäys ja investoinnit ovat kasvaneet merkittävästi, mutta työllisyyttä tämä ei ole lisännyt.

Metsätuotteiden vienti yli 70 prosenttia biotalous (päivitetty 22.3.2019)

Vuonna 2017 biotalous tuotteita vietiin 17,9 miljardin euron arvosta, mikä oli reaalisesti viisi prosenttia enemmän kuin edeltäneellä viisivuotiskaudella. Biotalous kattoi lähes kolmanneksen Suomen tavaraviennistä. Biotalous sisällä metsäteollisuus vastasi yksin 71 prosentista koko biotalousviennin arvosta. Tästä massa- ja paperiteollisuuden osuus oli 54 prosenttia ja puutuoteteollisuuden osuus 16 prosenttia. Myös kemianteollisuuden vienti on viime vuosina kasvanut, ja se edusti 11 prosenttia biotalous viennistä vuonna 2017. Biotalous tuotteiden vientiluvut perustuvat kansantalouden tilinpidossa käytettävään CPA-luokitukseen, eivätkä ne ole täysin yhteneviä CN-luokituksen perusteella laadittuihin Luken ulkomaankauppatilastoihin.

Valtaosan Suomen biotalous perustilastoista laatii Luonnonvarakeskus. Biotalous toimialojen merkitystä toimialoittain seurataan Tilastokeskuksen mittaristolla, joka perustuu kansantalouden tilinpitoon. Luonnonvarakeskus ja Tilastokeskus kehittävät yhteistyössä

biotalouslaskelmien tietosisältöä ja menetelmiä. Laskentaperusteita selitetään tarkemmin [Biotalouslaskelmien perusteet](#) -artikkelissa.